

Isidre Bertran. Foto: Farrús

L'Isidro de Ca La Librada

Isidre Bertran, l'Isidro de Ca La Librada: *Laia de Bobes*
 apareix amb la bata blanca, el cabell blanquinós, el somriure sempre ballant-li a la cara vermella de la calorada que deu passar quan bull l'olla de les botifarres negres, i aquella veu rovellada que diu: "Què hi posarem?". Fora de la botiga és un home xerraire i afable, que té mil coses per explicar...

"Vaig néixer al Masnou. El meu avi era pilot de barco, anava a Montevideo: va fer el viatge El Masnou-Montevideo diverses vegades, amb una corbeta que es deia Josefa, però en l'últim viatge els van assaltar uns pirates (ell no sabia nedar) i va decidir no tornar-hi. Era *aventurero*". Així comença a explicar-nos l'Isidro la seva vida. Sa mare era de Ca La Librada, d'Alella, però quan es va casar se'n va anar a viure al Masnou, d'on era el seu marit i pare de l'Isidro. A Alella el tercer fill de la casa era el que duia la botiga, però va morir durant la guerra i ella va haver de fer-se càrrec de l'establiment. Va ser aleshores que van venir a viure a Alella. L'Isidro tenia 8 anys.

Son pare va treballar sempre a la Renfe: es va passar quaranta-nou anys i tres mesos a l'oficina de reclamacions de l'estació de França, i els nou mesos que li van faltar per fer-hi els 50 anys de treballador van ser el motiu d'una bona enrabiada perquè no li van donar la medalla d'or de l'empresa.

Ja a Alella, l'Isidro va estudiar "als escolapis, és clar, i quan viva al Masnou als *hermanos* de La Salle", i després amb el senyor Marcelino, fins que

un bon dia, quan tenia 13 anys, el mestre li va dir a son pare que ja no li podia ensenyar res més. Des que hi havia vingut a viure va començar a ajudar a la botiga que, per cert, és una de les més antigues d'Alella (li disputen el títol Can Jana, el súper de la Plaça, i Can Patrici, el petit colmado de la Riera; fins fa uns anys n'hi havia d'altres també molt antigues, però han anat plegant).

Als 13 anys, doncs, ja va dedicar-se de ple al negoci familiar. "Aleshores hi veníem de tot: menjar per a les bèsties, tot a *granel*, porrons, olles, gibrells, gel —i aquí posa cara de desesperació i continua—: cap a 100 barres de gel, a l'estiu!, que l'anava a repartir tot sol per les torres" i ens parla d'una furgoneta vella i molt atrotinada que feia servir, sense tenir carnet, per fer el repartiment.

I vet aquí que per la botiga hi passava sovint un viatjant de *tocineria* de Badalona que sovint deia a la mare: "Aquest nano l'hauríeu d'ensenyar a fer botifarres". I ja teniu l'Isidro a fer d'aprenent a Casa Mitjana, de Badalona. "Allí, a l'Acadèmia de les Botifarres, que és com li dic jo, hi vaig aprendre a tragi-

nar cistells de la casa a la parada, tirar d'un carretó i pelar ossos. Uii!, abans no em van deixar tocar un *llomillo*...". I comencen a sortir anècdotes: un tall al dit que li van curar posant pebre directament a la ferida, i el desmai en veure la sang que li van revifar amb un got de vi amb sal; un bon dia que despenjant un pernil es va esguerrar un dit i n'hi van haver de tallar un tros... "Només em fa nosa quan recullo el canvi, perquè em cauen les monedes pel forat —ens comenta— però ja m'he acostumat a recollir-lo amb l'altra mà". Tornant a la seva història, a Badalona s'hi va passar dos anys, treballant-hi els matins de 7 a 3, i guanyant 10 duros la setmana. Malgrat el que diu, alguna cosa més hi deuria aprendre, en aquesta peculiar acadèmia, perquè avui dia cada dilluns i cada dijous fa uns 40 quilos de botifarra crua, 40 de cuita i 20 de negra, i els divendres 120 quilos més de crua, de reforç pel cap de setmana; a més, es clar, dels ventres i les llengües, els bulls, el fuet de la casa...

Després de l'aprenentatge, ja tenim el nostre personatge en plena dedicació a Alella. "Aleshores hi havia cinc botigues que mataven un porc cada setmana: Can Patrici, Can Mayolas, Can Jaume, la Cooperativa i Ca la Librada (matava els porcs en Jaumet, sereno —es veu que això de fer d'escorxadador era feina dels serenos—, pare d'en Cinto, el taxista, que en va heretar l'ofici). Després Can Patrici i Can Jaume van passar a partir-se un porc per setmana entre les dues, i més endavant Ca La Miquela (Can Mayolas) ja ho van convertir en supermercat. De manera que a casa la gent només venia a comprar botifarres i *tocino*. I un dia vaig dir a la dona: 'saps què? I si posem una botiga de *tocino* sol?'; ho vam fer, i la gent ens deia que ens tornàvem ximplers, que no en viuríem". Així va ser com Ca La Librada es va convertir en cansaladeria, i els ha anat prou bé.

Ja hem comentat abans que l'establiment que regenta Isidro Bertran es disputa el títol de botiga més antiga d'Alella, però els rècords d'antiguitat del

nostre personatge no s'acaben aquí, ja que a més està vinculat per matrimoni a una de les famílies més antigues d'Alella, els Comulada, l'escut de la qual, que representa la coma i una ala, podria haver donat origen al nom i l'escut de la nostra vila.

Una de les passions de l'Isidro és el futbol. *Perico* reconegut, és membre d'aquest petit grup d'alellencs excepcionals que els dies que hi ha partit vesteixen de color blanc i blau. "Sempre he sigut un home que m'ha agradat més patir que no pas disfrutar —comenta, però no ho diu amb cara de patiment, sinó amb un bon somriure—; amb l'Espanyol quan perdem és normal, i quan guanyem és una alegria", i això que un dels primers partits que va anar a veure a l'antic camp de Sarrià va ser un Barça-Espanyol, que aquest últim va guanyar per 6 a 0, quan encara hi jugava en Kubala. "No s'hi pot fer res: fins i tot durant cinc o sis anys vaig tenir una tribuna al camp del Barça, però m'hiavorria..."

Mentre la resta de la família és del Barça, en aquesta afició l'acompanya el seu fill Jaume, que també és el que més s'interessa per la botiga... i el que en qüestions de política li porta la contrària (l'Isidro és afiliat al PP, el seu fill a ERC). "Però ho portem molt bé —comenta—: a casa no parlem mai de política, ell fa la seva i jo la meva" i fora problemes. "Això és com ser de l'Espanyol, no es pot canviar". Però de fet confessa que no serveix per aquestes coses, que en política activa no s'hi podria ficar: "Vaig arribar a ser president d'aquest partit a Alella, però tampoc m'hi he encaparrat mai; després vaig estar a punt d'entrar a l'Ajuntament, anava el quart o cinquè de la llista i vaig haver de dimitir abans d'hora —perquè no li toqués ser regidor—: això no em va, tinc massa feina...". És compatible estar ficat en política i dur una botiga? "Al principi em va deixar de venir algú a comprar; però després van tornar a venir" explica, sempre amb aquesta cara de bon home que té. I és clar, fóra una ximpleria barrejar les botifarres o la xistorra amb la política!